

Adviesdocument ontplofbare oorlogsresten VG6

Dit document geeft uitleg over het Vooronderzoek naar ontplofbare oorlogsresten voor de provincie Flevoland en de bijbehorende bodembelastingkaart, en biedt specificaties van en advies over het verdachte gebied VG6.

Achtergrond

Achtergebleven ontplofbare oorlogsresten (OO) in de bodem kunnen een risico vormen voor de openbare veiligheid en resulteren in een stagnatie van werkzaamheden. Om de veiligheid van (grondwerk)personeel en de omgeving te behartigen en onverwachte kosten te voorkomen hebben Waterschap Zuiderzeeland, Provincie Flevoland en Gemeente Lelystad opdracht gegeven aan RPS Explosives Engineering Services om een Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten uit te voeren voor de gehele provincie Flevoland. In dit onderzoek is een grote hoeveelheid historische bronnen geraadpleegd, waaronder archiefmateriaal, literatuur, luchtfoto's en munitiezuimingen, om in te schatten waar een gerede kans bestaat op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten.

Het vooronderzoek is als volgt opgeleverd:

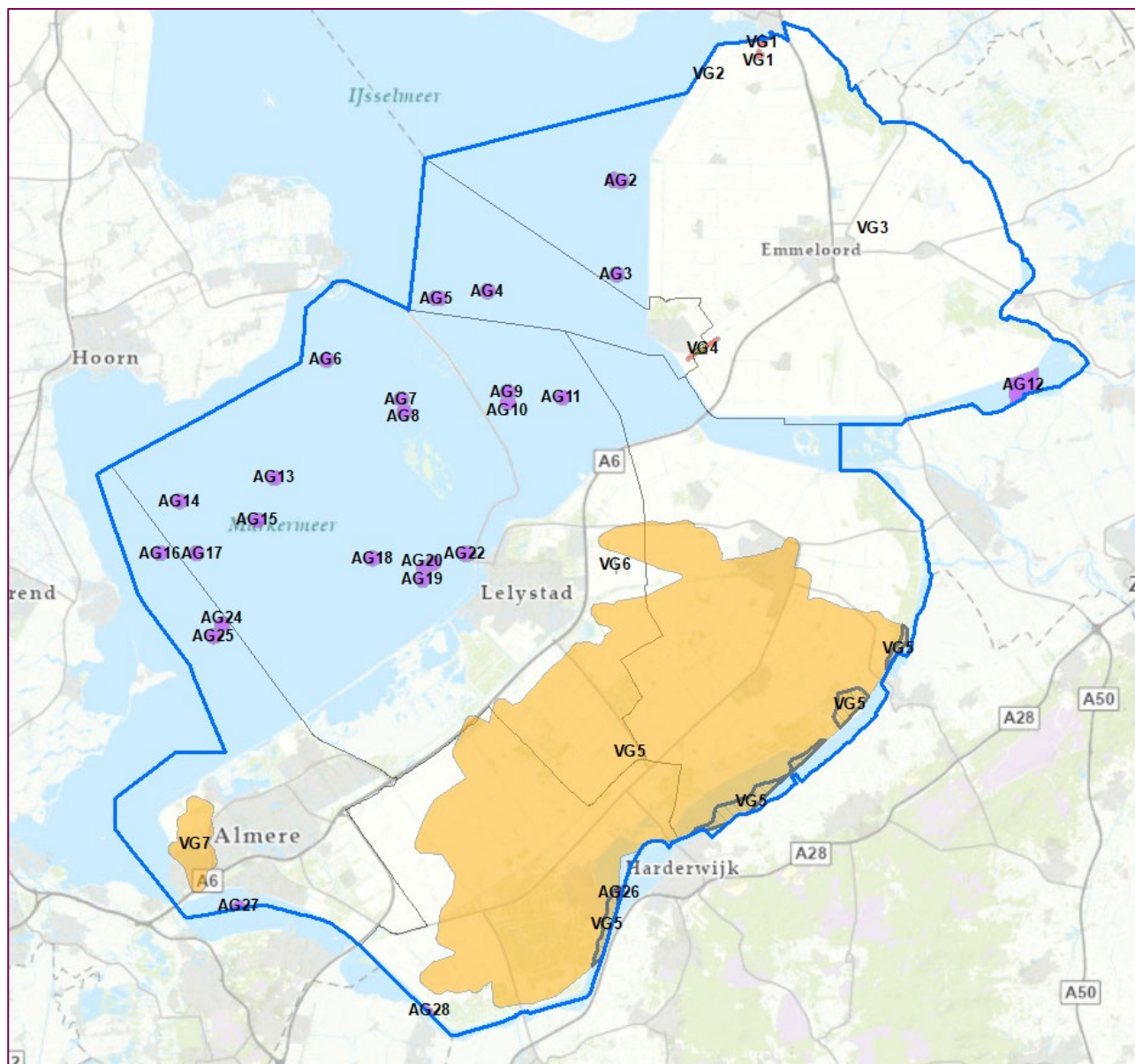
NL202009816-R21-1008 VO ontplofbare oorlogsresten Zuiderzeeland definitief (28 oktober 2021).

Voor meer inhoudelijke informatie over het Vooronderzoek wordt verwezen naar dit rapport. Het onderzoek is uitgevoerd conform het CS-VROO, versie 21-01, februari 2021.

De conclusies zijn weergegeven op onderstaande bodembelastingkaart. Hierop zijn de volgende zaken te zien:

- **Verdachte gebieden** (geel, rood of blauw gearceerd, genummerd van VG1 t/m VG7): hier bestaat gerede kans op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten in de bodem.
- **Aandachtsgebieden** (paars gearceerd, genummerd van AG1 t/m AG28): mogelijke vliegtuigwrakken in het IJsselmeer, Markermeer of de randmeren.
- **Onverdacht gebied** (niet gearceerd).

De definities en gevolgen van verdacht en onverdacht gebied worden verderop in dit document besproken.

Verdacht gebied en onverdacht gebied

Binnen verdacht gebied bestaat een gerede kans op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten in de bodem. Deze kans is ingeschat op basis van historische informatie in een Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten die conform de CS-VROO is uitgevoerd. Binnen een verdacht gebied moeten voorafgaand aan grondroerende werkzaamheden de benodigde contouren vrijgegeven worden door middel van een opsporingsonderzoek. Dit opsporingsonderzoek moet worden uitgevoerd door een CS-OOO gecertificeerd bedrijf.

De eis om binnen verdacht gebied eerst een opsporingsonderzoek uit te voeren geldt niet voor particuliere werkzaamheden of reguliere agrarische handelingen. Ook in verdacht gebied kan men gewoon in de tuin graven of het land ploegen. Mochten hierbij (mogelijke) ontplofbare oorlogsresten aangetroffen worden, bel dan 112.

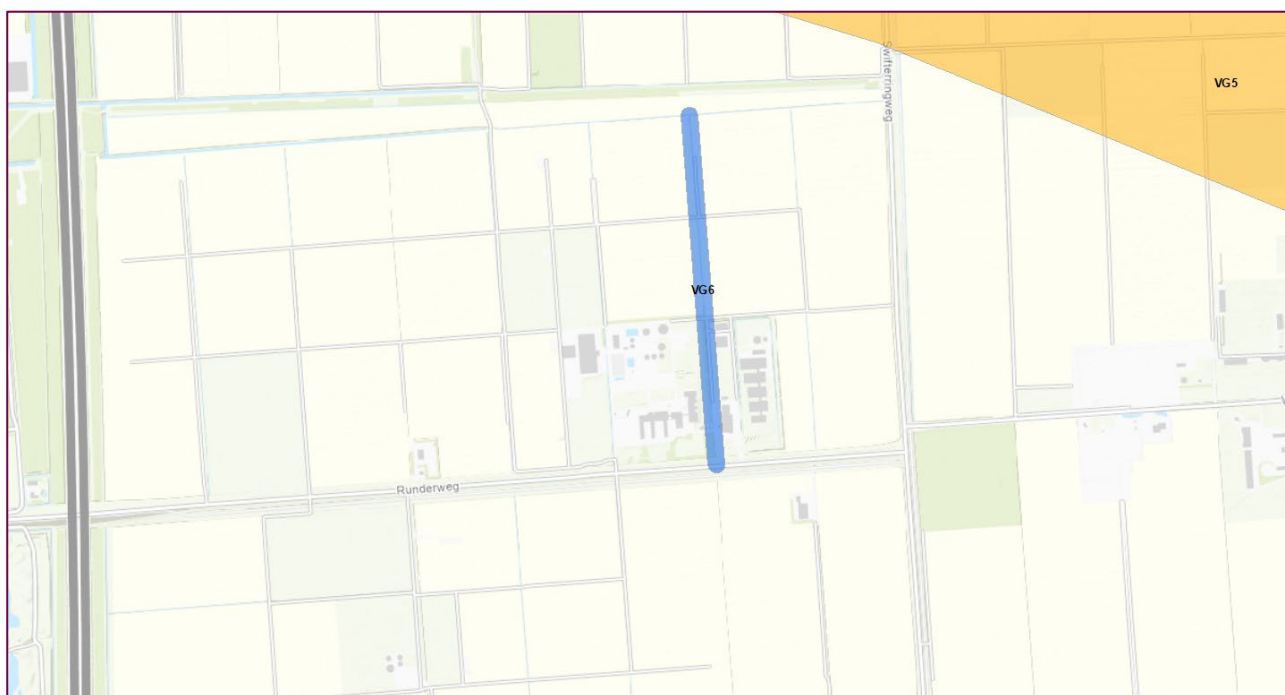
De conclusie 'verdacht' of 'onverdacht' is een *waarschijnlijheidsuitspraak*. Of er daadwerkelijk ontplofbare oorlogsresten in de bodem aanwezig zijn kan alleen worden vastgesteld door middel van een opsporings-

onderzoek. Daarnaast bestaat er in onverdacht gebied een achtergrondkans op het aantreffen van ontplofbare oorlogsresten. Daarom geldt hier het Protocol Toevalsvondst (zie bijlage 1).

VG6

VG6 bevindt zich ten oosten van Lelystad aan de Runderweg, nabij de Swifterringweg, gemeente Lelystad. Het is vastgesteld naar aanleiding van de crash van Ju88 550283 op 3 februari 1944. Bij bergingswerkzaamheden na de drooglegging van de Flevopolder bleek dat het toestel diep de grond in was gedrongen, en een deel is in de bodem achtergebleven.

Het verdachte gebied is hieronder weergegeven.

Binnen dit gebied kunnen de volgende ontplofbare oorlogsresten worden verwacht:

Soort OO	Subsoort (kaliber)	Verwachte verschijningsvorm	Verticale afbakening*
Kleinkalibermunitie	(7.92 mm)	Als gevolg van vliegtuigcrash	Van 1,5 meter tot 7 meter -maaiveld Van 5,9 m -NAP tot 14,4 m - NAP
Geschutmunitie	(20 mm)		
Vuurwerken	Ernst		

* De verticale afbakening ten opzichte van NAP is een indicatie, ingeschat aan de hand van gegevens van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN). Deze kunnen lokaal verschillen.

De eerste 1,5 meter onder het maaiveld is onverdacht, en de sloot is na de drooglegging gegraven. Grondroerende werkzaamheden kunnen hier zonder verdere maatregelen plaatsvinden. Hier geldt wel het Protocol Toevalsvondst in bijlage 1.

Ter plaatse worden ook vliegtuigwrakstukken verwacht. Bij het aantreffen van de wrakstukken dient contact opgenomen te worden met de gemeente Lelystad en de Stafofficier Vliegtuigbergingen (SOVB) van de Koninklijke Luchtmacht. Voor zover bekend zijn alle bemanningsleden geborgen, dus stoffelijke resten worden niet meer verwacht. In de omliggende grond kan er wel sprake zijn van bodemvervuiling als gevolg van gelekke brandstof.

Advies voor werkzaamheden

Binnen het verdachte gebied dienen eerst opsporingswerkzaamheden uitgevoerd te worden voordat daar grondroerende werkzaamheden kunnen plaatsvinden. De meest geschikte detectiemethode kan worden bepaald aan de hand van de verwachte OO, de diepteligging en de uit te voeren werkzaamheden. Dit opsporingsonderzoek dient uitgevoerd te worden door een CS-OOO gecertificeerd bedrijf.

Als de wrakdelen van het toestel bij een opsporingsonderzoek zijn gelokaliseerd vervalt de rest van het verdachte gebied.

In gebieden die na opsporingsonderzoek vrij zijn gegeven of waar naoorlogse bodemingrepen hebben plaatsgevonden hoeft geen opsporingsonderzoek plaats te vinden.

Na de opsporingswerkzaamheden dient het proces-verbaal van oplevering en een shapefile van de vrijgegeven gebieden inclusief de vrijgegeven dieptes ten opzichte van NAP naar de betreffende gemeente te worden gestuurd. Op deze manier kunnen de vrijgegeven gebieden centraal worden bijgehouden en worden dubbele vrijgaves voorkomen.

Bijlage 1

Protocol Toevalsvondst

Protocol toevalsvondst OO

1. GA ER ALTIJD VAN UIT
DAT HET OBJECT
GEVAARLIJK IS

2. **NIET AANRAKEN** OF
BEROEREN

3. WERKZAAMHEDEN EN
TRILLINGEN STOPPEN

4. MARKEER DE
LOCATIE

5. WAARSCHUW
ANDEREN

6. EVACUEER 200M
(LIEFST
WINDOPWAARTS)

7. INFORMEER POLITIE

DENK ALTIJD AAN
“DE GOUDEN REGEL”

WAT HOUDT EEN TOEVALSVONDST VAN EEN VERMOEDELIJK ONTPLOFBAAR OORLOGSREST (OO) IN?

Een toevalsvondst houdt in dat er een (vermoedelijk) OO wordt aangetroffen op een onverwachte locatie en/of tijdstip. Een toevalsvondst kan plaatsvinden in gebieden die als “onverdacht” zijn aangemerkt, op particulier terrein of bij reguliere landbouwwerkzaamheden. Het kan ook voorkomen binnen gebieden die als “verdacht” zijn aangemerkt maar waar op dat moment geen geplande grondroerende en/of opsporingswerkzaamheden plaatsvinden.